

Misère og længes efter at faa Lettelser saa snart som muligt, og dette vilde jeg kalde retfærdige Lettelser.

Saa meget mere er Skatten bleven trykkende for Hartkornet som de Produkter, Hartkornet faar, ere faldne i Pris, og herom skal jeg give et Par Oplysninger. I 1872—73 androg Hartkornsudgifterne efter den daværende Kapitelstakst paa Rug, Byg og Havre 816,690 Tdr. Korn; i 1895—96 androge de 1,558,140 Tdr. Korn. Altsaa Kornudbyttet, som vi skulle dække vore kommunale Hartkornsskatter med, er nu 90 pCt. større end i 1872—73. Vore Afgrøder ere tiltagne, men desuagtet forlange Hartkornsskatterne nu et langt større Procentantal, end de gjorde forhen. I 1872—73 androge saaledes Hartkornsskatterne, det vil sige til Amt- og Sogne-Kommune, 3 Procent af Bruttohøstens Værdi; i 1895—96 4,5 Procent af Bruttohøstens Værdi. Naar man nu ser, at i en By som Kjøbenhavn svares der 3 Procent af Indtægten, af Nettoindtægten, medens der ved Hartkornet er Tale om Bruttohøstens Værdi, foruden at vi have Formue- og Lejlighedsskat paa Hartkornet, synes jeg, det siger sig selv, at Hartkornet segner under eller er overordentlig trykket af disse Skatters Udvikling, og at man med Billighed kan fordre, at de andre Næringsveje paa Landet komme til at tage fuldstændig Del med. Jeg er derfor overbevist om, at naar vi som Forespørgere henvende os til den højtærede Indenrigsminister med en Opfordring til at træffe Forberedelse til at faa en Lov frem, der kan stille Hartkornet lidt mere retfærdig i Forhold til de andre Næringsveje, er jeg i fuldstændig Samklang med hele det danske Landbrug, som nærer dette Ønske, og det ikke alene et Ønske om, at en saadan Lov vil blive forberedt, men om, at den vil blive forelagt saa snart som muligt. Jeg vil derfor paa Forespørgernes Vegne tillade mig at opfordre den højtærede Minister til at forelægge en saadan Lov.

Jørgensen: Jeg vilde gerne i Tilslutning til den ærede Ordfører tillade mig at fremdrage nogle enkelte Eksempler paa, at, naar vi i vore Dage ere naaede dertil, at Hartkornet ikke alene er den væsentligste Bærer af alle vore Institutioner, men ogsaa i væsentlig Henseende er det eneste Skatteobjekt, vi kende i Kommunerne, saa ere vi langt fra det, der var Forudsætningen i de oprindelige Anordninger; hvorved de kommunale Skatter bleve indstiftede. Første Gang man vistnok her

til Lands har nævnt en formelig Lignings-skat, det var, saa vidt mig bekendt, ved Forordningen af 24de September 1708. Sagen var den, at i Begyndelsen af forrige Aarhundrede var Landet oversvømmet af et Tiggeri, som i den Grad gik ud over alle Grænser; at man til sidst for at stoppe op for det maatte træffe Foranstaltninger imod det, og man gik den fornuftige Vej, at man indførte det tvungne Fattigvæsen, som vi jo kende meget godt, hvorved man gjorde Kommunerne det til Pligt at sørge hver for sig for sine trængende, saaledes at man blev fri for denne Omløben. Men naar man saaledes ordnede Fattigvæsenet, maatte man selvfølgelig ogsaa træffe Bestemmelser om, hvorledes man skulde skaffe Midlerne dertil, og dette fandt man saa Udtryk for i den nævnte Forordning. Der findes det Grundprincip, hvortil man maa søge hen, naar man vil kende den oprindelige Tanke med den kommunale Ligning. Dette Grundprincip lyder saaledes: Ved Paaligning maa der ikke tages Hensyn til Hartkornets Størrelse, men alene til Mændenes Tilstand, som besidde det. Her er i disse faa Ord sagt, at, naar man lignede kommunalt, var det ikke Hartkornet som saadant, der skulde bære Byrden, men man vilde ramme Skatteeynen, hvor den er. Hvis man nu havde fulgt dette fornuftige Princip, som findes i denne bekendte Forordning, vilde vi ikke nu have staaet ved den Tilstand, at Hartkornet er saa at sige den eneste Bærer af vore kommunale Institutioner; men det er dette, man ikke har gjort, man har ved senere Love, ved ministerielle Fortolkninger og ved Retsdomme skabt saa at sige hundrede Smuthuller, ad hvilke alle andre end Hartkornet kunne slippe for at betale Skat. Den ærede Ordfører nævnte, hvorledes Fabrikker, Aktieselskaber, Interestselskaber og lignende vare fritagne for at betale Skat, og det skal jeg derfor ikke komme nærmere ind paa; derimod vil jeg gerne fremdrage et Forhold, som vist ikke er almindelig kendt; og det er dette, at Kommunalloven med tilhørende Fortolkninger tillader en Person at opholde sig i en Kommune i hele 10 Maaneder uden at betale en Øre i Skat. Sagen er den, at i Landkommunalloven er der foreskrevet 2 Ligningsterminer, nemlig en Hovedligning, som lægges i December, og en Tillægsligning, som lægges i Juni for dem, der ere tilflyttede i det første Halvaar. Naar imidlertid en Person flytter til en Kommune den 1ste Juli, kan han ikke tages med paa Tillægsligningen, og han bliver altsaa fri-